

La Cambra de Barcelona demana una revisió de l'actual model de formació de preus en el mercat minorista per contenir els preus de l'electricitat

- Tot i que l'augment dels preus de l'electricitat en els mercats majoristes ha estat homogeni a Europa, l'impacte sobre els consumidors i les empreses està sent superior a l'Estat.
- Això s'explica per una major transmissió dels preus majoristes als minoristes pel model actual de formació de preus al mercat regulat, així com una elevada proporció d'usuaris en aquest segment del mercat.
- La Cambra de Barcelona demana mesures fiscals selectives que protegeixin els consumidors i les empreses més vulnerables davant d'augmentos sobtats del preu minorista de l'electricitat.

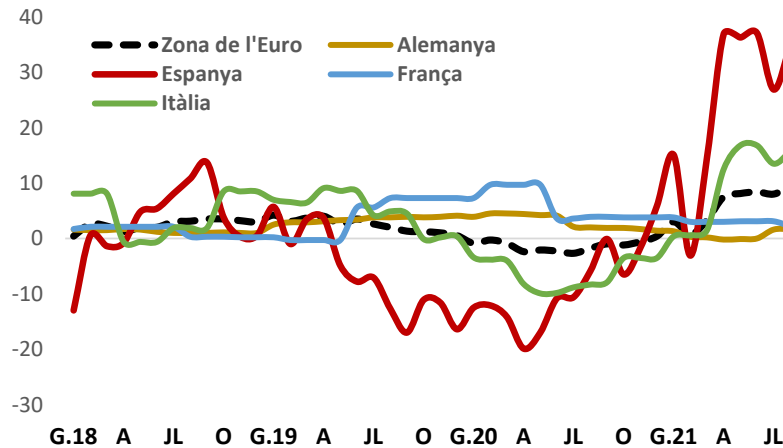
Barcelona, 18 d'octubre de 2021.- El preu de l'electricitat a l'Estat està polvoritzant tots els rècords, assolint els 288,53 €/MWh de mitjana el dijous 7 d'octubre al mercat majorista, i superant per primer cop a la història la barrera dels 300 €/MWh entre les 20h i les 21h. Els factors que estan impulsant a nivell internacional el preu de l'electricitat són majoritàriament de caire conjuntural, especialment pel que fa a l'oferta (fort increment del preu del gas). No obstant això, alguns d'aquests factors podrien ser persistents durant els propers anys (augment dels preus dels drets d'emissions del CO₂ degut als objectius mediambientals cada cop més estrictes fixats per la Unió Europea).

Tot i que el **preu majorista de l'electricitat** està seguint una **evolució molt homogènia a Europa**, és important remarcar que la **transmissió d'aquest increment sobre la cistella del consumidor està sent asimètrica** entre els diferents estats membres. El Gràfic 1 mostra com la inflació del component elèctric a Espanya a partir del mes de març de 2021 s'ha disparat, assolint taxes de creixement interanuals d'entre el 30% i el 40% en els darrers mesos. En canvi, s'han mantingut molt més estables per al conjunt de la zona euro.

Més enllà d'aquesta tendència a curt termini, cal destacar dos elements addicionals: en primer lloc, cal posar en context el repunt especialment intens del preu al consum de l'energia a l'Estat, i és que a partir de l'abril de 2020 l'economia va experimentar caigudes molt considerables dels preus de l'electricitat, amb **diferencials negatius significatius respecte als principals països de la UEM**. Per tant, és d'esperar que **el diferencial positiu es mantingui durant els propers mesos** degut a l'efecte base de l'any 2020. En segon lloc, destaca la **major volatilitat dels preus de l'electricitat al consum a Espanya** en comparació amb el conjunt de la zona euro.

Gràfic 1. Índex de preus al consum. Component elèctric.
Espanya, Zona de l'Euro i països seleccionats.
%, variació interanual

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir d'Eurostat.

Propostes a curt i mig termini per mitigar la volatilitat dels preus majoristes de l'electricitat sobre els consumidors i les empreses

Des de la Cambra de Barcelona considerem que algunes de les mesures aprovades recentment pel Govern, com ara la reducció temporal de l'IVA i l'impost especial a l'electricitat, així com la suspensió temporal de l'impost de generació de l'electricitat apunten en la bona direcció. No obstant això, des de la institució creiem que són necessàries **mesures que solucionin l'arrel del problema i no només serveixin per contenir l'actual escalada de preus a curt termini.**

- 1- **Redissenyar el sistema de formació de preus del mercat elèctric regulat** amb l'objectiu de reduir l'elevada transmissió a curt termini dels preus majoristes al consumidor i les empreses. Això permetrà reduir episodis d'elevada volatilitat i reduir la incertesa dels agents econòmics.
- 2- **Disminuir les barreres d'accés a contractes amb un horitzó de preus de mig i llarg termini** per part dels petits consumidors i les empreses amb un elevat volum de demanda.
- 3- **Mesures fiscals més selectives per mitigar l'impacte d'augment sobtats del preu de l'electricitat.** Les mesures aprovades per part de l'Executiu han disminuït la factura elèctrica per a la major part de consumidors i empreses, independentment de la seva situació econòmica. Donat el context actual de fort augment del deute públic, és prioritari impulsar mesures que beneficiïn en major mesura els consumidors i empreses especialment vulnerables.
- 4- **Traslladar en la mesura del possible els càrrecs fixos a variables en la factura de la llum,** amb l'objectiu d'incentivar el comportament eficient i d'estalvi energètic dels usuaris.

Què provoca (i què no) la major transmissió a curt termini del preu de l'electricitat majorista sobre el consumidor a Espanya en comparació amb altres economies del nostre entorn?

En primer lloc, és important aclarir que el **disseny marginalista del mercat elèctric majorista** (l'última unitat venuda en el mercat és la que fixa el preu de la resta d'unitats) **no és el que determina en última instància la volatilitat dels preus de l'electricitat que ha d'assumir el consumidor**, ja que aquesta és una característica comuna del funcionament del mercat elèctric als diferents països de la UE i, en canvi, els nivells de volatilitat són clarament diferents.

Per tant, la resposta cal buscar-la en la regulació i les especificitats del mercat elèctric de l'Estat. Concretament, existeixen **dos factors fonamentals que expliquen la major translació dels preus majoristes als minoristes a curt termini**: les diferències de funcionament del **sistema de formació dels preus en el mercat regulat espanyol** i la **major presència de consumidors en aquest segment** en comparació amb la majoria d'economies del nostre entorn.¹

En el cas del mercat elèctric espanyol, existeixen dos models de determinació de preus clarament diferenciats, el mercat lliure i el mercat regulat (PVPC). En el primer dels casos, el consumidor negocia una tarifa fixa (pot variar per franges horàries) amb la comercialitzadora, fet que elimina el risc de mercat (volatilitat) del consumidor. En canvi, en **el mercat regulat les comercialitzadores traslladen de forma dinàmica els preus** (més un marge) dels mercats majoristes sobre els consumidors. Aquest disseny del mercat elèctric regulat es coneix com a "dynamic real-time pricing", present també a països com Suècia i Estònia. No obstant això, la majoria d'estats europeus tenen **sistemes de formació de preus més estables al llarg del temps**, amb l'objectiu de mitigar episodis d'elevada volatilitat.² Cal tenir en compte que, si bé els usuaris del mercat regulat són els que actualment estan experimentant un repunt més intens del preu de l'electricitat, les comercialitzadores ja estan renegociant contractes amb els clients del mercat lliure per traslladar l'augment dels preus sobre les seves tarifes. Un element important a destacar del mercat PVPC és que només s'hi poden adherir els usuaris de xarxes elèctriques de baixa tensió que tinguin contractada una potència inferior o igual a 10 kWh, és a dir, la major part de consumidors i microempreses. Segons la Comissió Nacional dels Mercats i de la Competència, dels 26,8 milions de consumidors domèstics, el 40% (10,7 milions) estan acollits al mercat regulat.³

Quin està sent l'impacte de l'augment del preu majorista de l'electricitat sobre el teixit empresarial?

L'increment del preu majorista de l'electricitat està tenint un **impacte asimètric entre sectors econòmics i dimensió empresarial**. En el cas dels **sectors intensius en consum elèctric**, com ara les indústries extractives o les manufactures de béns intermedis (fabricació de ciment, paper, cartró, fibres tèxtils, etc.), el pes de la **factura elèctrica sobre el cost total és més elevat**. Aquesta característica, unida amb el fet que a l'Estat els consumidors intensius en consum elèctric tenen moltes

¹ [El papel del coste de los derechos de emisión de CO₂ y el encarecimiento del gas en la evolución reciente de los precios minoristas de la electricidad en España. Banco de España, Documentos Ocasionales N° 2120](#)

² [Dynamic retail electricity prices. Comissió Europea.](#)

³ [Boletín de Indicadores Eléctricos de Abril de 2021 – Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia.](#)

dificultats d'accés a contractes de preus més estables a mig i llarg termini⁴, situa les empreses d'aquests sectors en una situació d'especial vulnerabilitat.

Per dimensió, les **empreses petites també es veuen limitades a l'hora de formalitzar contractes amb les comercialitzadores a mig i llarg termini**. Això s'explica principalment per dos motius, la major proporció d'empreses petites (comerços, restauració, etc.) adherides al mercat regulat (les grans empreses tenen una potència contractada superior als 10 kWh) i la menor capacitat de negociació contractual.

Quins riscos hi ha a curt termini i com poden afectar al preu de l'electricitat?

Existeix el risc que els elevats preus de l'electricitat en el mercat majorista s'encareixin encara més a curt termini, fet que, amb el model vigent de formació de preus, es traduiria en un fort augment de la factura pels consumidors.

D'una banda, el **tancament del gasoducte del Magrib**, que connecta Algèria amb la península Ibèrica travessant el Marroc, **podria suposar una reducció del subministrament**. El passat dia 30 de setembre, el ministre d'Afers Exteriors, José Manuel Albares, va anunciar que Algèria (país que proporciona més del 40% del gas natural que es consumeix a l'Estat) garantiria les seves exportacions cap a Espanya. Tot i això, **sembla difícil que es pugui assegurar un volum de gas suficient** si es fa servir únicament l'altra connexió per canonada entre Algèria i la Península (el gasoducte Medgaz, de menor capacitat que el del Magrib) complementada amb el transport per vaixell.

D'altra banda, **en les pròximes setmanes estan programades parades de recàrrega de combustible a tres reactors nuclears** (Ascó I, Almaraz i Cofrentes), les quals, si es mantenen els calendaris, coincidiran al novembre (cada parada dura aproximadament un mes). Tenint en compte que els tres reactors **proporcionen conjuntament gairebé el 45% de la potència nuclear** instal·lada al conjunt de l'Estat, és molt probable que la producció elèctrica amb centrals de cicle combinat s'hagi d'incrementar durant aquest període. En conseqüència, **el consum de gas es podria disparar i, per tant, agreujar l'escalada dels preus de l'electricitat**.

Finalment, no es pot obviar la **possibilitat que l'hivern a Europa sigui especialment fred**, el que generaria un **augment de la demanda de gas** per a producció elèctrica i calefacció. En un escenari cada cop més plausible, la falta de subministrament **podria traduir-se en un increment addicional dels preus del gas i, per tant, de l'electricitat**.

⁴ [Nota de Prensa – Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia](#)